

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse meetmed kestliku raudteeturu jaoks seoses COVID-19 pandeemiaga“

(COM(2020) 260 final – 2020/0127 (COD))

(2020/C 364/22)

Pearaportöör: **Alberto MAZZOLA**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Parlament, 8.7.2020 nõukogu, 30.6.2020
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 91
Vastutav sektsioon	transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektsioon
EMSK presidendi heakskiit	25.6.2020 (kiirmenetlus, kodukorra artikkel 62)
Vastuvõtmine täiskogus	16.7.2020
Täiskogu istungjärk nr	553
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	211/2/2

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tunnustab Euroopa Komisjoni ettepanekut ja on seisukohal, et see on kooskõlas komitee arvamuse TEN/710 „Euroopa raudtee aasta (2021)“⁽¹⁾ punktis 3.2 raudteesektori vastupidavuse kohta COVID-19 puhangu kõrgajal esitatud märkustega, milles komitee muu hulgas väitis, et „[k]uigi raudteekaubavedu näitas üles tugevat vastupidavust, oleks see võinud veelgi paremini toimida, kui [...] raudteekasutustasusid oleks vähendatud nullini [...]“.

1.2. Komitee rõhutab, kui oluline on, et liikmesriigid ja raudteetaristu ettevõtjad kohaldaksid võimalikult kiiresti Euroopa Komisjoni ettepanekus sätestatud erandeid kogu ettepanekus osutatud ajavahemiku jooksul. Komitee on seisukohal, et kavandatud meetmed on kasulikud lühikeses perspektiivis ja kogu nende kohaldamisaja jooksul.

1.3. Komitee soovib siiski, et enne kavandatud erandite kehtivusaja lõppu peaksid Euroopa Komisjon ja seadusandjad kaaluma nende meetmete kehtivusaja pikendamist, eriti juhul, kui sektori majanduslik taastumine osutub oodatust aeglasemaks.

1.4. Komitee rõhutab selliste sätete olulisust, mille eesmärk on tagada, et liikmesriigid hüvitavad raudteetaristu ettevõtjatele mis tahes majandusliku kahju, mis tuleneb komisjoni kavatsusest kohaldada erandeid direktiivist 2012/34/EL⁽²⁾.

2. Komisjoni ettepanek

2.1. Sarnaselt teiste hiljutiste ettepanekutega on komisjoni kõnealuse ettepaneku eesmärk pakkuda Euroopa raudteesektorile majanduslikke leevendusmeetmeid. Antud juhul hõlmavad meetmed raudteekasutustasudest loobumist, nende vähendamist või edasilükkamist, samuti reserveerimistasudest loobumist. Need hõlmavad vaatlusperioodi 1. märtsist 2020 kuni 31. detsembrini 2020, mille vältel võib tasusid erandina direktiivi 2012/34/EL artiklist 27 muuta. Võrgustiku teadaanne, milles on esitatud kõik kohaldatavad tasud, tuleb seega avaldada hiljemalt neli kuud enne taristu läbilaskevõime taotluste esitamise tähtpäeva.

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 149.

⁽²⁾ ELT L 343, 14.12.2012, lk 32.

2.2. Konkreetsetel tehakse ettepanek erandi kohta direktiivi artikli 31 lõikes 3 sätestatud põhimõttest, mille kohaselt kehtestatakse kasutustasu minimaalsele teenustepaketile juurdepääsu eest tasemel, mis vastab raudteeteenuse osutamisega otseselt kaasnevatele kuludele. Erandina direktiivi 2012/34/EL teatavatest sätetest on liikmesriikidel lubatud antud liiklusgraafikuperioodi jooksul lisatasusid vähendada. Erandina direktiivi 2012/34/EL artiklist 36 võivad taristuettevõtjad otsustada loobuda reserveerimistasudest pandeemiast põhjustatud häirete tõttu tühistatud rongiliinide eest.

2.3. Komisjon teeb ka ettepaneku, et liikmesriikidele antaks luba hüvitada taristuettevõtjatele majanduslik kahju, mille on põhjustanud kõik eespool nimetatud erandid direktiivist 2012/34/EL (otsestel kuludel põhinevad tasud, lisatasud ja reserveerimistasud). Erandina direktiivist 2012/34/EL makstaks taristuettevõtjatele hüvitist lühema aja jooksul, kui on kehtestatud kõnealuse direktiivi artikli 8 lõikes 4, st saamata jäänud tulu tekkimise aastale järgneva aasta 31. detsembriks.

2.4. Võrgustiku teadaandes esitatakse kasutustasude määramise ning läbilaskevõime jaotamise skeemidega seotud üksikasjalikud üldeeskirjad, tähtajad, menetlused ja kriteeriumid, sealhulgas raudteetaristu läbilaskevõime taotlemiseks vajalik teave. Tehakse ettepanek sätestada, et võrgustiku teadaandeid tuleks pidevalt ajakohastada ja viivitamata muuta.

3. Üldised märkused

3.1. Raudteesektori talitluspidevus on COVID-19 pandeemia tõttu märkimisväärselt ja ettenägematult kannatanud, tuues kaasa liikuvuse järsu vähenemise. Kriisi haripunktis vähenes reisijate arv mitmes riigis rohkem kui 90 % ja isegi pärast liikumispiirangute lõppu ei ole rongireisijate arv veel jõudnud 50 %-ni kriisieelsest tasemest.

3.2. Esimete ligikaudsete hinnangute kohaselt, mille arvutasid välja valdkondlikud ühendused, nagu CER, ulatub kõikide reisijaid vedavate teenusepakkujate pandeemia tõttu saamata jäänud tulu alates kriisi algusest 900 miljoni euroni nädalas. COVID-19 puhangu mõju põhjustas 2020. aasta märtsis ja aprillis keskmiselt ligikaudu 25 % raudtee-kaubaveost saadud tulude vähenemise kogu Euroopa Liidus (EL 27) ning ilma jäädi ligikaudu 78 miljoni euro ulatuses tuludest nädalas. COVID-19 puhang mõjutab raudteetaristu ettevõtjaid üha enam liikluse ja sellest saadava tulu vähenemise tõttu.

3.3. Raudteekasutustasude vähendamine allapoole direktiiviga 2012/34/EL ette nähtud taset ja taristuettevõtjate suurem paindlikkus rongiliinide jaotamisel leevendab osaliselt kriisi mõju raudteeveo-ettevõtjatele.

Brüssel, 16. juuli 2020

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER